

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

**СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність ІІІ Дитячі та молодіжні служби

Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціально-педагогічна діяльність з обдарованими дітьми
Викладач (і)	Протас О. Л.
Контактний телефон викладача	(0342) 57-00-05
E-mail викладача	oksana.protas@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: особливості соціально-педагогічної діяльності з обдарованими дітьми, спрямованої на створення сприятливих умов для розвитку їх інтересів і здібностей, сприяння їх адаптації та соціалізації.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: курсу: розширити знання студентів з питань обдарованості, видів обдарованості, особливостей обдарованих дітей та молоді, організацією навчання і виховання обдарованих учнів.

Завдання курсу спрямовані на:

- ознайомлення студентів з проблеми обдарованості в науковій теорії та практиці; індивідуальними особливостями обдарованих дітей та молоді, основними принципами, методами та формами роботи з обдарованими дітьми з врахуванням індивідуального розвитку дитини;
- формування у студентів умінь роботи з обдарованими дітьми, із сім'єю обдарованої дитини, вчителями, соціальним оточенням ; створення сприятливих умов середовища для розвитку їх інтересів, здібностей, успішної соціалізації.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення

Спеціальні (фахові компетентності)

СК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

ФК 15 Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

СК-24. Здатність виявляти та розвивати нахили, здібності і креативний потенціал дітей і молоді, підтримувати їх творчий розвиток, сприяти успішній соціалізації, професійному самовизначенню, формувати у них мотивацію до реалізації творчого потенціалу, саморозвитку та самовдосконалення.

СК-25. Здатність забезпечувати інклюзивні процеси, виявляти особливості та шляхи покращення життєдіяльності дітей та молоді з особливостями психофізичного розвитку й інвалідністю у соціальному середовищі.

Програмні результати навчання:

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід. РН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

РН 24. Здатність до раціонального вибору і реалізації психологічних методик і технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти, позанавчальних закладах та закладах соціального спрямування.

РН 25. Здатність виявляти та розвивати здібності, креативний потенціал дітей і молоді, підтримувати їх творчий розвиток, сприяти успішній соціалізації, професійному самовизначенню.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	II 1 Дитячі та молодіжні служби	IV	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Теоретичні аспекти обдарованості	2	2	6
Тема 2. Типи,види та рівні обдарованості.	2	2	6
Тема 3. Поняття здібностей, інтелекту, творчості, структура та види	2	2	6
Тема 4. Загальна та спеціальна обдарованість	2	2	6
Тема 5.Творча обдарованість.	2	2	6
Тема 6. Психолого-педагогічні особливості обдарованих дітей та молоді		2	6
Тема 7. Проблеми виявлення обдарованих дітей		2	6
Тема 8. Особливості організації освітнього процесу для обдарованих дітей		2	6
Тема 9. Концептуальні моделі та технології освіти обдарованих учнів			6
Тема 10. Система супроводу обдарованих дітей	2	2	6
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Семінарське/практичне заняття	45
	Самостійна робота	10
	Контрольна робота	45
	Максимальна кількість балів	100
Вимоги до письмових робіт	Контрольні роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі дистанційного навчання d-learn. Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. Неприпустимі плагіат та списування. Завдання, здані із запізненням без поважної причини оцінюються за шкалою, нижчою на 1 рівень.	
Семінарські заняття	Поточний контроль здійснюється через усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських\практичних занять. Також здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики. Оцінювання знань на семінарських\практичних заняттях проводиться за 100 бальною шкалою. Максимальна оцінка за семінарські\практичні заняття – 25 балів.	
Умови допуску до підсумкового контролю	Умови допуску до підсумкового контролю передбачають дотримання Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/05/poriadokorhanizatsii-ta-provedenniaotsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoiosvity.pdf Виконання 50 % завдань. Вчасно виконано самостійну роботу та написана контрольна робота.	
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік.	

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

Академічна доброчесність. Викладання курсу та взаємодія із студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності що ґрунтується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу. Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

<http://surl.li/omcveh>

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» <http://surl.li/ypfkxt>

Неформальна освіта:

Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Нормативно-правові документи

1. Закон Про вищу освіту. №1556-VII. URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvopro-diyalnis/zakoni-ukraini/65715.html>
2. Закон Про освіту. (2017). № 2145-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145->
3. Закон України «Про основні засади державної підтримки дітей та молоді України». Освіта України 2005.
4. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» .Відомості Верховної Ради України. 2001. № 42. С. 213–221.

Основна

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери/Заред.І.Зверевої. Київ Універсум. 2013. 536 с.
2. Євтух М.Б., Носко М.О., Волощук І. С. Психологія і педагогіка креативного розвитку обдарованої особистості: монографія. Київ-Чернігів: Десна Поліграф, 2017. 600 с.
3. Євтух М.Б, Волощук І. С., Шепотько В.П. Виховне середовище для сільських обдарованих і талановитих школярів:навч.посібник.Луганськ,Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018.224 с.
4. Протас О.Л. Соціально-педагогічний супровід розвитку креативно обдарованих дітей в умовах загальноосвітнього навчального закладу. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. 2019. Вип. 32. С. 108–122
5. Професійна підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з обдарованими дітьми: теорія і методика організації. Монографія. Тернопіль: Тернограф, 2021.

Додаткова

1. Буров О., Бельська Н. Кузьменко В. Методичні засади діагностики академічної обдарованості учнів загальноосвітньої школи: монограф. Київ: ТОВ «Інформ. системи», 2015. 201 с.
2. Ільна Н.М Психолгія творчості та обдарованості: навч.посібник. Київ: Університетська книга, 2018. 227 с
3. Карпенко Н. Психологія творчості:навч. пос. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
4. Мадзігон В., Волощук І. Обстеження інтелекту: поступ вперед чи біг на місці. Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. 2020. № 1. С. 90–100.
5. Михайленко О. В. Соціально-педагогічна допомога сім'ям з обдарованими дітьми. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2014. № 8 (233). С. 150–154.
- 6.Протас О. Феномен обдарованості у контексті психолого-педагогічних досліджень. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Випуск 1 (130).Одеса,2020. С. 57-65.
- 7.Протас О. Концептуалізація проблеми обдарованості у зарубіжних та вітчизняних дослідженнях. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія». 2020.Випуск 1 (11). С. 239-242.
- 8.Протас О. Проектні технології у процесі підготовки майбутніх соціальних педагогів до роботи з обдарованими дітьми. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка. № 1 (2020). С. 53—59.
9. Тадєєв П.О. Розвиток теорії і практики навчання обдарованих школярів у США (20—ті роки ХХ — початок ХХІ століття): монографія. Рівне: ПП ДМ,2015.548 с
10. Яланська С. Психологія творчості: навчальний посібник. Полтава: ПНПУ імені В. Г.Короленка, 2014. 180 с.